

جان‌های جاویدان

پژوهشگر - سید محمود افتخاری

استاد علی مطیع نگارگر مدرسه‌ی صنایع قدیمه

نام استاد علی مطیع، یادآور تاریخ نگارگری ایران در هفت دهه‌ی اخیر است. او از شاگردان مدرسه‌ی صنایع قدیمه در مکتب شادروان هادی تجویدی می‌باشد. مدرسه‌ای که کانون احیای هنرهای ملی ایران در قرن معاصر گردیده است.

استاد علی مطیع این هنرمند ماهر و چیره‌دست در روزگار کهولت و پیری هنوز عاشقانه از این هنر می‌گوید. دل در گرو نقش و نگار و رنگ‌های دل‌انگیز آن دارد.

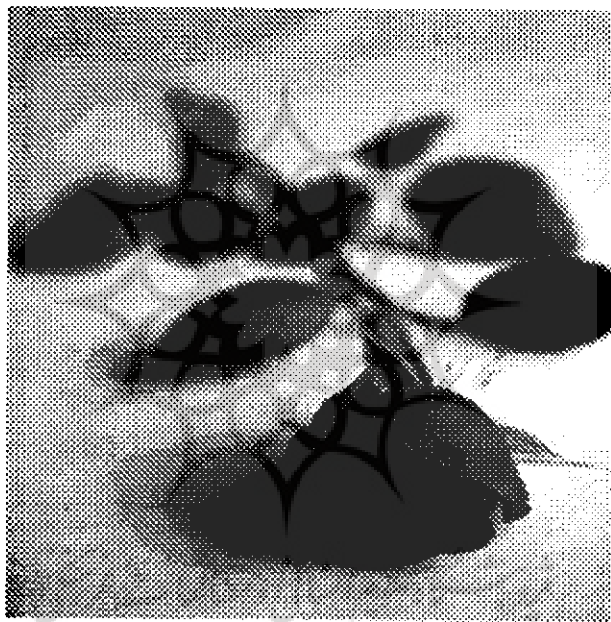
استاد مطیع تبلور نزدیک به یک قرن هنر مینیاتور ایران است، با تمام ویژگی‌های

تاریخی آن. او آخرین بزرگ از جمع بزرگان مدرسه‌ی صنایع قدیمه است که به راستی آبرو و اعتبار هنر ملی معاصر را رقم زده‌اند. استاد علی مطیع نزدیک به نیم قرن مشغول آموزش مینیاتور به شاگردان و علاقه‌مندان این رشته‌ی هنری بوده و شاگردان شایسته‌ای را در نگارگری ایرانی تربیت کرده است.

استاد علی مطیع اینک دوران نقاقت عمل جراحی قلب را در کشور آمریکا می‌گذراند. با آروزی سلامتی برای این هنرمند جاودانه‌ی

مینیاتور ایران که آخرین یادگار از جمع یاران بزرگ مدرسه‌ی صنایع قدیمه است.

استاد علی مطیع به سال ۱۲۹۵ در شهرستان تهران به دنیا آمد. پدرش روحانی بود و در تشکیلات دادگستری آن روزگار صاحب

شغل و مقامی بود. پدرش علاقه داشت که فرزند پسر نیز چون خودش به دنبال تحصیل علوم دینی برود و همانند خودش مجتهد شود. اما علی مطیع دنبال کار پدرش را نگرفت و به کار مورد علاقه‌اش مشغول شد و تحصیلات متوسطه را در دبیرستان اتحادیه گذراند.

او در ایام جوانی و نوجوانی شیفته‌ی شاهنامه‌ی مصوری بود که در لابه‌لای کتاب‌های کتاب‌خانه‌های مختلف یافته بود. بسیار علاقه‌مند بود که نقاشی‌های شاهنامه را

دوباره بکشد. این کار برای استاد بهترین سرگرمی و عشقی ذاتی بود. به تدریج علی مطیع مشتری پر پا قرص قفسه‌های عتیقه فروشی‌هایی شد که چند تابلوی کوچک مینیاتور را برای جلب مشتری در داخل ویتزین قرار می‌دادند. آن زمان تمام آرزوهای مطیع در این موضوع خلاصه می‌شد که بتواند تصویر اصلی و یا کپی این مینیاتورهای کوچک را دوباره بکشد.

چنین عشق و علاقه‌ای بود که سرانجام در اسفند سال ۱۳۱۲ خورشیدی مطیع را به مدرسه‌ی صنایع قدیمه کشاند. مطیع اینک به مرکز و کانون آموزش هنر ایران راه یافته بود. در نخستین روز ورود به مدرسه، استاد هادی تجویدی با

ارایه‌ی سه طرح مینیاتور علی مطیع را مورد امتحان قرار داد. استاد تجویدی به زودی به استعداد و قدرت مطیع در طراحی مینیاتور پی برد.

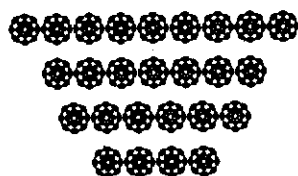
بدین توتیب مطیع در کلاس مدرسه‌ی صنایع قدیمه به شکلی رسمی و در رشته‌ی مینیاتور شاگرد استاد هادی تجویدی گردید و تمرین و تلاش خود را در عرصه‌ی هنر نازنین مینیاتور و زیر نظر یکی از بزرگ‌ترین استادان

زیبا و ارزشمندی به یادگار مانده که اینک بیشتر آن‌ها در موزه‌ها و به ویژه در موزه هنرهای ملی ایران و در مجموعه‌های خصوصی خودشان نگاهداری می‌شود. استاد مطیع در اجرای مینیاتورهای خود به شدت زیر نفوذ و تأثیر مینیاتور مکتب هرات است. استاد در این باره می‌گوید: «تمامی ارزش‌های ناب و خالص مینیاتور ایران در این مکتب جمع شده‌اند.»

از آثار زیبا و برجسته‌ی استاد مطیع که هم اکنون در موزه هنرهای ملی موجود می‌باشد، تابلوی مشهور «کپی معراج حضرت رسول (ص)» است که به راستی استاد مطیع تمامی قدرت و مهارت لازم را برای ترسیم نقوش و ترکیب رنگ‌های آن به کار گرفته است. استاد مطیع در زمینه‌ی قلم‌گری نقوش و نگاره‌ها نیز استادی والامقام است و به نظر می‌رسد که بعضی وقت‌ها با تأثیر پذیری از سبک رضا عباسی، نگاره‌هایی را با قدرت و استادی بسیار زیاد خلق کرده است.

پایان کلام این که استاد مطیع تنها یادگار بازمانده از مکتب استاد هادی تجویدی است که هنوز دلش برای مینیاتور ایران می‌تپد. عمرش دراز باد و دستانش پر توان و راهش ماندگار.

در سال ۱۳۳۴ خورشیدی استاد مطیع نمایشگاه «هنر یکصد و پنجاه سال» اخیر ایران را ترتیب داد. علی مطیع در سالهای ۱۳۴۸-۱۳۴۲ در انستیتو تکنولوژی به سمت استاد طراحی مشغول فعالیت شد. وی در سال‌های ۱۳۵۶-۱۳۶۱ کلاس‌های مینیاتور فرهنگ‌سرای

تاریخ هنر نگارگری ایران به نام: استاد هادی تجویدی، آغاز کرد.

مطیع پس از گذراندن چهار سال به عنوان یکی از برجسته‌ترین شاگردان استاد تجویدی و در سال ۱۳۱۶ خورشیدی با رتبه‌ی اول، دیپلم متوسطه‌ی خود را از مدرسه‌ی صنایع

خانه‌ی آفتاب را اداره می‌کرد. مطیع در سال‌های اخیر استاد دانشگاه هنر و دانشگاه الزهرا در امر تدریس مینیاتور بوده است و شاگردان بسیار خوبی را در عرصه‌ی نگارگری ایرانی تربیت کرده است. شاگردانی که اینک خودشان در ردیف استادان نامی نگارگری ایران هستند.

از استاد علی مطیع در طی هفت دهه‌ی هنر آفرینی آثار هنری و نقاشی‌های مینیاتور بسیار

قدیمه با افتخار دریافت کرد.

از سال ۱۳۱۷ خورشیدی استاد مطیع به استخدام وزارت پست و تلگراف در آمد و هم زمان تا سال ۱۳۱۹ خورشیدی تحصیلات عالی خود را در مدرسه‌ی صنایع قدیمه ادامه داد. وی در همین سال با کسب مدرک لیسانس هنر به ارزش و اعتبار خود در بین هنرمندان عصر افزود.